

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 1. travnja 2022.
(OR. en)

7781/22

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0106 (NLE)**

**ECOFIN 296
UEM 49**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	1. travnja 2022.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 163 final
Predmet:	Prijedlog PREPORUKE VIJEĆA o konverziji novčanica hrvnje u valutu država članica domaćina u korist osoba koje bježe od rata u Ukrajini

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 163 final.

Priloženo: COM(2022) 163 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.4.2022.
COM(2022) 163 final

2022/0106 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

**o konverziji novčanica hrvnje u valutu država članica domaćina u korist osoba koje
bježe od rata u Ukrajini**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Kao odgovor na rusku vojnu invaziju na Ukrajinu koja je započela 24. veljače 2022., Europsko vijeće u svojim je zaključcima objavljenima istog dana najoštrije osudilo neizazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Ruske Federacije (dalje u tekstu „Rusija”) protiv Ukrajine, ističući teško kršenje međunarodnog prava i načela Povelje UN-a te ugrožavanje europske i globalne sigurnosti i stabilnosti.

Unija je iskazala i nastavit će iskazivati svoju odlučnu potporu Ukrajini i njezinim građanima suočenima s dosad nezabilježenim činom ruske agresije. Ovaj je Prijedlog dio odgovora Unije na priljev izbjeglica zbog ruske vojne invazije na Ukrajinu.

Od ruske invazije na Ukrajinu u Uniju je u samo nekoliko tjedana stiglo više od 4 milijuna ljudi. Nikad dosad u Uniju nije došlo toliko ljudi u tako kratkom vremenu. Očekuje se da će te brojke i dalje rasti.

Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382¹ utvrđeno je postojanje masovnog priljeva u Uniju raseljenih osoba koje su zbog oružanog sukoba morale napustiti Ukrajinu te je uvedena privremena zaštita raseljenih osoba iz Ukrajine.

Raseljene osobe na koje se primjenjuje privremena zaštita ili odgovarajuća zaštitu na temelju nacionalnog prava, u skladu s Direktivom 2001/55/EZ² i Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382, imaju hitne potrebe za likvidnošću kako bi pokrile osnovne troškove. Mnoge od njih stigle su s novčanicama hrvnje te nailaze na velike poteškoće pri konverziji tih novčanica u valutu države članice domaćina. Središnja banka Ukrajine obustavila je konverziju novčanica hrvnje u gotovinu u stranoj valuti kako bi zaštitila ograničene devizne pričuve Ukrajine. Zbog iznimne neizvjesnosti *de facto* budućeg tečaja države članice domaćina kreditne institucije ne mogu konvertirati novčanice hrvnje čak i uz diskont.

Države članice uložile su znatan napor kako bi pružile humanitarnu pomoć izbjeglicama iz Ukrajine. Određene države članice te su napore dopunile inicijativama da se olakša konverzija novčanica hrvnje u valutu države članice domaćina kako bi se raseljenim osobama iz Ukrajine pružila pomoć, osobito tijekom putovanja kroz Uniju.

Cilj je ovog Prijedloga promicanje koordiniranog pristupa za potencijalne nacionalne programe kako bi se raseljenim osobama iz Ukrajine ponudili jednaki uvjeti za konverziju njihovih novčanica hrvnje u lokalnu valutu neovisno o državi članici u kojoj su te osobe smještene.

¹ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

² Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je Prijedlog u potpunosti u skladu s pravnom stečevinom EU-a u području azila, posebno s Direktivom Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba te s Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite. U potpunosti je u skladu i s ciljem Unije da uspostavi područje slobode, sigurnosti i pravde otvoreno za one koji, silom prilike, zakonito traže zaštitu u Uniji.

Elementi Prijedloga u skladu su i s Paktom o migracijama i azilu iz rujna 2020. i popratnim zakonodavnim prijedlozima.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je Prijedlog u skladu s vanjskim djelovanjem Unije, kao što su sankcije EU-a i druge mjere ograničavanja. Ovaj je Prijedlog dio sveobuhvatnog skupa djelovanja EU-a kao odgovora na rusku invaziju Ukrajine.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 292. UFEU-a u vezi s člankom 78. stavcima 1. i 2. točkom (c) UFEU-a. U skladu s člankom 78. stavkom 1. UFEU-a, Unija razvija zajedničku politiku azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite čiji je cilj svakom državljaninu treće zemlje kojem je potrebna zaštita ponuditi odgovarajući status i osigurati poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja imigranta (*non-refoulement*). Ta politika mora biti u skladu sa Ženevskom konvencijom od 28. srpnja 1951. i Protokolom od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica te s drugim odgovarajućim ugovorima. U skladu s člankom 78. stavkom 2. točkom (c) UFEU-a, za potrebe stavka 1., Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, usvajaju mjere za zajednički europski sustav azila koji obuhvaća zajednički sustav privremene zaštite za raseljene osobe u slučaju masovnog priljeva.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Ovaj je Prijedlog u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. stavka 3. UEU-a. Prijedlogom se promiče koordinirani pristup svih država članica kako bi se raseljenim osobama iz Ukrajine ponudio jednak tretman za konverziju novčanica hrvnje u lokalnu valutu neovisno o državi članici u kojoj su te osobe smještene radi uspostave jednakih uvjeta kreditnim institucijama i sprečavanja mogućeg špekulativnog ponašanja na tržištu.

- **Proporcionalnost**

Ovaj je Prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti iz članka 5. stavka 4. UEU-a. Ni sadržaj ni oblik ovog Prijedloga preporuke ne izlaze iz okvira onoga što je potrebno za ostvarenje njegovih ciljeva. Obveze koje bi mogle preuzeti države članice dobrovoljne su pa svaka država članica može slobodno odlučiti želi li uspostaviti takve potencijalne nacionalne programe.

- **Odabir instrumenta**

Preporuka Vijeća primjeren je instrument u tom području. Nadovezuje se na postojeće zakonodavstvo Europske unije te je u skladu s vrstama instrumenata dostupnima za djelovanje Europske unije u području zajedničkog europskog sustava azila. Njome se utvrđuju mjere koje države članice trebaju razmotriti, a pružaju im se i fleksibilne smjernice za odabir i oblikovanje mjera.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima te prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Prijedlog sadržava preporuke za uspostavu nacionalnih programa radi svladavanja izazova s kojima se raseljene osobe koje su zbog ruske invazije Ukrajine morale napustiti tu zemlju susreću pri konverziji novčanica hrvanje u lokalnu valutu države članice u kojoj su te osobe smještene. Međutim, budući da državama članicama nudi fleksibilne smjernice u pogledu izbora i osmišljavanja mjera, procjena učinka nije potrebna.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

Ovim se Prijedlogom poštuju temeljna prava i načela priznata osobito Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, kao i obveze koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući Ženevsku konvenciju od 28. srpnja 1951. o statusu izbjeglica, kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Za ovaj Prijedlog preporuke nisu potrebna sredstva iz proračuna EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije primjenjivo.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U stavku 1. navode se cilj i područje primjene ove Preporuke.

Cilj je ove Preporuke raseljenim osobama na koje se primjenjuje privremena zaštita ili odgovarajuća zaštita u skladu s nacionalnim pravom u smislu članka 2. Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382 olakšati konverziju novčanica hrvnje u lokalnu valutu države članice u kojoj su te osobe smještene.

U stavku 2. državama članicama preporučuje se da uspostave nacionalne programe za olakšavanje konverzije novčanica hrvnje u nacionalnu valutu. Programima bi trebalo predvidjeti najviše iznose od 10 000 hrvnji po osobi, bez naknada, prema službenom tečaju koji objavljuje Narodna banka Ukrajine. Programi bi trebali trajati najmanje tri mjeseca.

U stavku 3. državama članicama preporučuje se da na najbolji način iskoriste mrežu kreditnih institucija sudionica za provedbu programa te da se s kreditnim institucijama sudionicama dogovore o načinu evidentiranja i provjere identiteta svake raseljene osobe koja se koristi programom.

U stavku 4. državama članicama preporučuje se da se s Narodnom bankom Ukrajine dogovore o modalitetima za buduću konverziju novčanica hrvnje.

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o konverziji novčanica hrvnje u valutu država članica domaćina u korist osoba koje bježe od rata u Ukrajini

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292. u vezi s člankom 78. stavkom 1. i stavkom 2. točkom (c),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Od ruske invazije na Ukrajinu u Europsku uniju je u samo nekoliko tjedana stiglo više od 4 milijuna ljudi. Nikad dosad u Uniju nije došlo toliko ljudi u tako kratkom vremenu.
- (2) Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382¹ utvrđeno je postojanje masovnog priljeva u Uniju raseljenih osoba koje su zbog oružanog sukoba morale napustiti Ukrajinu te je uvedena privremena zaštita raseljenih osoba iz Ukrajine.
- (3) Raseljene osobe na koje se primjenjuje privremena zaštita ili odgovarajuća zaštitu na temelju nacionalnog prava, u skladu s Direktivom 2001/55/EZ² i Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382, imaju hitne potrebe za likvidnošću kako bi pokrile osnovne troškove. Mnoge od njih stigle su s novčanicama hrvnje te nailaze na velike poteškoće pri konverziji tih novčanica u valutu države članice domaćina.
- (4) Središnja banka Ukrajine obustavila je konverziju novčanica hrvnje u gotovinu u stranoj valuti kako bi zaštitila ograničene devizne pričuve Ukrajine.
- (5) Kreditne institucije u državama članicama nisu voljne provesti konverziju zbog ograničene konvertibilnosti novčanica hrvnje i izloženosti tečajnom riziku.
- (6) Neke države članice razmatraju uvođenje nacionalnih programa potpore za konverziju ograničenog iznosa hrvnji po raseljenoj osobi, uz fiksnu stopu.
- (7) Trebalo bi olakšati konverziju hrvnji u lokalnu valutu država članica domaćina kako bi se raseljenim osobama iz Ukrajine pružila pomoć, osobito tijekom putovanja u Uniji.
- (8) Trebalo bi promicati koordinirani pristup za programe država članica kako bi se raseljenim osobama iz Ukrajine omogućili jednaki uvjeti za konverziju novčanica hrvnje u lokalnu valutu neovisno o državi članici u kojoj su te osobe smještene radi

¹ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

² Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

uspostave jednakih uvjeta za kreditne institucije i sprečavanja mogućeg špekulativnog ponašanja na tržištu.

- (9) Narodna banka Ukrajine obratila se nizu država članica kako bi uvele takve programe za kupnju novčanica hrvnje po službenom deviznom tečaju.
- (10) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, i ne dovodeći u pitanje članke 3. i 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Preporuke te se ona na nju primjenjuje.
- (11) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Preporuke te se ona na nju ne primjenjuje.

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

CILJ I PODRUČJE PRIMJENE

1. Cilj je ove Preporuke raseljenim osobama koje imaju pravo na privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom u smislu članka 2. Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382 olakšati konverziju novčanica hrvnje u lokalnu valutu države članice u kojoj su te osobe smještene.

UZ POŠTOVANJE NACIONALNIH NADLEŽNOSTI I UZIMAJUĆI U OBZIR NACIONALNE OKOLNOSTI I PRAKSE,

PREPORUČUJE:

KLJUČNE PREPORUKE

2. Države članice trebale bi uspostaviti nacionalne programe za olakšavanje konverzije novčanica hrvnje u nacionalnu valutu, koji imaju sljedeće karakteristike:
 - (a) svaka raseljena osoba koja dostavi dokaz o pravu na privremenu zaštitu kako je predviđeno Direktivom 2001/55/EZ ili na odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom iz Provedbene odluke (EU) 2022/382, kao što je ona iz Komunikacije Komisije 2022/C 126 I/01³, trebala bi moći konvertirati novčanice hrvnje u valutu države članice. U slučaju raseljenih maloljetnika bez pratnje, konverziju treba izvršiti zastupnik predviđen člankom 16. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ;
 - (b) potrebno je utvrditi najviše iznose po osobi; uzimajući u obzir nacionalne okolnosti, takvi najviši iznosi trebali bi biti 10 000 hrvnji ili manje po osobi;

³ Komunikacija Komisije o operativnim smjernicama za provedbu Provedbene odluke Vijeća 2022/382 o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL C 126 I, 21.3.2022., str. 1.).

- (c) trebalo bi omogućiti da se ta konverzija provodi bez naknada;
- (d) primjenjivi devizni tečaj trebao bi biti službeni tečaj koji objavljuje Narodna banka Ukrajine;
- (e) program bi trebao trajati najmanje tri mjeseca.

DODATNE PREPORUKE

3. Kako bi se osigurao djelotvoran pristup programu konverzije, države članice trebale bi na najbolji način iskoristiti mrežu kreditnih institucija sudionica za provedbu programa. Kako bi se osiguralo poštovanje najvišeg iznosa po raseljenoj osobi, države članice trebale bi se s kreditnim institucijama sudionicama dogovoriti o načinu evidentiranja i provjere identiteta svake raseljene osobe koja se koristi programom.
4. Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje, države članice trebale bi prema potrebi predvidjeti dogovor s Narodnom bankom Ukrajine o modalitetima za buduću konverziju novčanica hrvnje.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*